

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้นิทานพื้นบ้านอีสาน ประกอบการเรียนการสอนอ่าน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เขตการศึกษา 9 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้น ดังนี้

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล
2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
3. การสุ่มตัวอย่างประชากร
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. การนำเสนอข้อมูล

1. การศึกษาค้นคว้าข้อมูล

1.1 ศึกษาหนังสือ เอกสาร งานวิจัย บทความ และวิทยานิพนธ์ที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ

1.2 ศึกษาหลักสูตรภาษาไทยชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521

1.3 ศึกษาหนังสือทฤษฎีสัมพันธ์ เล่ม 1, 2, 3 ของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น

1.4 สํารวจจำนวนโรงเรียนมัธยมศึกษาที่เปิดสอนในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2533

1.5 สํารวจจำนวนครูที่สอนวิชาภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในเขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2533

2. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถาม 1 ชุด เกี่ยวกับการสำรวจความคิดเห็นของครู โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามที่ต้องการ เพื่อสำรวจความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้นิทาน

พื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ลักษณะแบบสอบถามแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจคำตอบ (Check-List) มีรายละเอียดเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นครูภาษาไทย ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 10 ข้อ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบประเมินค่า (Rating Scale) 4 ระดับรายละเอียดของแบบสอบถามมีดังนี้

ก. ประเภทของนิทาน ลักษณะคำถามในแบบสอบถาม จะถามเกี่ยวกับระดับการใช้ว่าครูภาษาไทยได้นำเอานิทานพื้นบ้านอีสานที่ปรากฏชื่อในแบบสอบถามมาใช้ประกอบการเรียนการสอนอ่านมากน้อยเพียงใด จำนวน 12 ข้อ

ข. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ครูภาษาไทยสามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาใช้ประกอบการเรียนการสอนอ่านตามลักษณะที่ปรากฏในแบบสอบถามด้วยระดับการใช้มากน้อยเพียงใด จำนวน 29 ข้อ

ค. วิธีสอน ในการนำนิทานพื้นบ้านอีสานมาใช้ประกอบการเรียนการสอนอ่าน ครูภาษาไทยได้ใช้วิธีการสอนที่ปรากฏในแบบสอบถาม ในระดับการใช้มากน้อยเพียงใด จำนวน 10 ข้อ

ง. สื่อการเรียนการสอน ครูภาษาไทยใช้สื่อการสอนที่ปรากฏในแบบสอบถามในระดับการใช้มากน้อยเพียงใด จำนวน 10 ข้อ โดยแบบสอบถามด้านการใช้สื่อการเรียนการสอนนี้แยกรายละเอียดออกเป็น

1. สิ่งพิมพ์ จำนวน 5 ข้อ
2. เครื่องมือหรืออุปกรณ์การสอน จำนวน 5 ข้อ
3. วัสดุอุปกรณ์ จำนวน 8 ข้อ

จ. วิทยากรและแหล่งวิทยาการ ถามเกี่ยวกับระดับการใช้ในลักษณะที่ว่าในการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน ครูภาษาไทยได้ใช้วิทยากรและแหล่งวิทยาการที่ปรากฏในแบบสอบถามมากน้อยเพียงใด โดยแยกรายละเอียดออกเป็น

1. วิทยาการ จำนวน 5 ข้อ

2. แหล่งวิทยาการ จำนวน 7 ข้อ

ฉ. การวัดและประเมินผล ตามครุภาษาไทยว่าในการนำนิทานพื้นบ้านอีสาน มาใช้ประกอบการเรียนการสอนอ่านนั้น ครูภาษาไทยได้ใช้วิธีการวัดและประเมินผลที่ปรากฏ ในแบบสอบถามในระดับการใช้มากน้อยเพียงใด จำนวน 8 ข้อ

ช. ประโยชน์ที่ได้รับ ตามระดับความคิดเห็นของครุภาษาไทยว่านิทานพื้นบ้าน อีสานมีประโยชน์ต่อการเรียนการสอนอ่านมากน้อยเพียงใด จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 3 ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะด้านการเรียนการสอนในการใช้นิทาน พื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน เป็นแบบปลายเปิด (open-ended)

ในการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิทางวิชาการ จำนวน 5 ท่าน (รายชื่อปรากฏในภาคผนวก ก) ตรวจสอบความถูกต้องและครอบคลุมเนื้อหา เพื่อนำมาปรับปรุง แก้ไข
2. นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-out) กับครุ ภาษาไทยที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างประชากรที่แท้จริง จำนวน 20 คน ดูปัญหาในการตอบพร้อมทั้ง ตรวจสอบความถูกต้องของภาษา
3. นำแบบสอบถามที่ได้รับการตรวจปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปใช้กับประชากรที่กำหนดไว้

3. การสุ่มตัวอย่างประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยระดับมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ปีการศึกษา 2533 โดยการสุ่มตัวอย่างดังนี้

3.1 คำนวณตัวอย่างประชากรที่เป็นครุภาษาไทย โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (Taro Yamane 1970: 581) เพื่อหาจำนวนครุภาษาไทยที่เหมาะสมตามสูตร $n = \frac{N}{1 + Ne^2}$ จากจำนวนครุภาษาไทยในเขตการศึกษา 9 จำนวน 516 คน ได้ตัวอย่างประชากร 225 คน

3.2 สุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียน จากจำนวนโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ในเขตการศึกษา 9 ทั้งหมด 5 จังหวัด คือ ขอนแก่น เลย สกลนคร หนองคาย อุดรธานี โดยสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ตามอัตราส่วน 1:2 จากจำนวนประชากรแต่ละจังหวัด ซึ่งมีประชากรทั้งหมด 187 โรงเรียน สุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียน ได้โรงเรียนทั้งหมด 94 โรงเรียน (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1)

3.3 สุ่มตัวอย่างประชากรครูภาษาไทย จากโรงเรียนที่สุ่มได้ในข้อ 3.2 โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ระดับชั้นละ 1 คน รวมโรงเรียนละ 3 คน รวมเป็นประชากรที่ใช้ในการวิจัยทั้งสิ้น 282 คน (รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1) ตารางที่ 1 กลุ่มตัวอย่างประชากรโรงเรียน ครูภาษาไทย

จังหวัดในเขตการศึกษา	จำนวนโรงเรียน	ตัวอย่างประชากรโรงเรียน	ประชากรครูภาษาไทย
ขอนแก่น	47	25	75
เลย	26	12	36
สกลนคร	36	18	54
หนองคาย	30	14	42
อุดรธานี	48	25	75
รวม	187	94	282

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย จากบัณฑิตวิทยาลัย

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงอธิบดีกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ และขอหนังสือจากอธิบดีกรมสามัญศึกษาถึงเขตการศึกษา 9 และหัวหน้าสถานศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา จำนวน 94 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือจากครูภาษาไทยในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังโรงเรียนที่เป็นกลุ่มประชากร โดยผู้วิจัยได้เดินทางไปแจกแบบสอบถามด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ มีบางส่วนที่ส่งไปทางไปรษณีย์ และได้รับแบบสอบถามคืนจากทางไปรษณีย์ทั้งหมด 94 โรงเรียน จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไปให้ครูภาษาไทย 282 ฉบับ ได้รับคืนมา 254 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 90.07

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา ไปทำการวิเคราะห์ข้อมูล โดยมีรายละเอียดดังนี้

5.1 นำแบบสอบถามตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มาแจกแจงความถี่ แล้ววิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอข้อมูลในรูปตารางประกอบความเรียง โดยใช้สูตร

$$\text{ค่าร้อยละ} = \frac{\text{จำนวนคำตอบทั้งหมด}}{\text{จำนวนผู้ตอบทั้งหมด}} \times 100$$

5.2 นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ความดีเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่าน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่ามัธยเลขคณิต (\bar{X}) ของแบบสอบถามแต่ละข้อ โดยใช้สูตร

$$\bar{X} = \frac{\sum fX}{N}$$

\bar{X} แทน ค่ามัธยเลขคณิตของคะแนน

$\sum fX$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

N แทน จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

(John E. Freund 1981: 61)

กำหนดค่าคะแนนจากแบบสอบถามเป็น 4 ระดับ คือ

ระดับการใช้มากที่สุด หรือ เห็นด้วยในเรื่องนั้นมากที่สุด ให้ 4 คะแนน

ระดับการใช้มาก หรือ เห็นด้วยในเรื่องนั้นมาก ให้ 3 คะแนน

ระดับการใช้น้อย หรือ เห็นด้วยในเรื่องนั้นน้อย ให้ 2 คะแนน

ระดับการใช้น้อยที่สุด หรือ เห็นด้วยในเรื่องนั้นน้อยที่สุด ให้ 1 คะแนน

การแปลความหมายของค่ามัธยิม เลขคณิตที่คำนวณได้ตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

3.50 - 4.00 หมายความว่า ใช้มากที่สุด, เห็นด้วยมากที่สุด

2.50 - 3.49 หมายความว่า ใช้มาก, เห็นด้วยมาก

1.50 - 2.49 หมายความว่า ใช้น้อย, เห็นด้วยน้อย

1.00 - 1.49 หมายความว่า ใช้น้อยที่สุด, เห็นด้วยน้อยที่สุด

5.3 นำค่าเฉลี่ยมัธยิม เลขคณิตแต่ละข้อมาวัดกระจายของคะแนนจากแนวโน้มมาสู่ ส่วนกลาง โดยหาค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation) ของแต่ละข้อโดยใช้สูตร

$$S = \sqrt{\frac{n(\sum fX^2) - (\sum fX)^2}{n(n-1)}}$$

S แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน

$\sum fX$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับคะแนน

$\sum fX^2$ แทน ผลรวมของผลคูณระหว่างความถี่กับกำลังสองของคะแนน

n แทน จำนวนกลุ่มประชากร

(John E. Freund 1981: 61)

6. การนำเสนอข้อมูล

ผู้วิจัยนำผลการวิเคราะห์ที่ได้จากตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามและ ตอนที่ 2 ความคิดเห็นของครูภาษาไทยเกี่ยวกับการใช้นิทานพื้นบ้านอีสานประกอบการเรียนการสอนอ่านนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง ส่วนตอนที่ 3 ซึ่งเป็นปัญหา อุปสรรค และ ข้อเสนอแนะนั้น ผู้วิจัยได้นำเสนอในรูปแบบความเรียงตามลำดับความถี่